

Protocol

dalla dudischavla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 27 d'uost 2010, allas 15²⁵ – 16³⁰ uras
en la Distec-Formentechnik AG a Mustér

Presidi: Robert Cajacob

Actuar dil di: Andri Hendry

Presents:

a) Cussegl	Clemens Berther
Robert Cajacob
Bernadetta Caminada-Mühlebach
Madlen Deflorin-Spescha
Emerita Flepp-Degonda
Victor Flepp
Martina Gienal-Caviezel	Rita Huonder-Tenner
Jordana Lozza-Desax
Pirmin Lozza
Pader Vigeli Monn
Flavio Murer
Alfred Spescha
b) Suprastonza
communala	Dumeni Columberg
Hans Huonder	
c) Pertsgisas	Heinrich Berther
Giusep Columberg	geraua Cecilia Maissen-Desax
gerau Iso Mazzetta
gerau Roger Tuor
d) Hosps	5	

Plaid da beinvegni *dil president dil cussegl da vischnaunca.*

“Jeu beneventel Vus a nossa dudischavla seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d’uffeci 2009/12: Oz ellas localitats dalla faschenta DISTEC SA cheu a Mustér.

Nies actuar Ervin Maissen gauda momentan sias meritadas vacanzas. Ord quella raschun stuein nus eleger in actuar dil di. Sin mia damonda ei canzlist communal Andri Hendry sedeclaraus promts da surprender quella incarica, sche quei seigi la veglia dil cussegl. Ulteriuras propostas per in actuar ni ina actuara dil di vegnan buca fatgas.

Votaziun

Andri Hendry vegn eligius unanimamien sco actuar dil di.

All’entschatta lessel engraziar grondamein als responsabels dalla firma DISTEC SA, en special al directur Gregor Bischof, che nus havein astgau far oz ina viseta all’interpresa, per las fetg interessantas informaziuns che nus havein survegniu e secapescha era per igl apero. Con impurtonta che la DISTEC SA ei per nossa vischnaunca, per nossa regiun stoi jeu strusch menziunar. Grazia alla DISTEC han biars da nos fargliuns ed affons giu la pussevividad da far cheu in emprendissadi. Cons babs e mummas che han anflau cheu lavur dapi l’existenza dalla DISTEC SA, l’anteriura Landis und Gyr. Nus savein mo sperar che quei seigi aunc ditg aschia ed esser engrazieivels a quellas persunas ch’ei avon decennis s’engaschadas per che quella firma vegni a Mustér.

Pliras caussas ella sparta dil turissem fan dapi entgin temps fastedis a nus, als habitonts dallas vischnauncas da Sursassiala ed a nos hosps. Quei en special las relaziuns disturbadas denter la vischnaunca da Mustér e las pendicularas Mustér ed ils problems pertuccont Sedrun Mustér Turissem. Gl’ei buca da smarvegliar ch’il pievel ei buca cuntents cun quei che cuora e passa il mument. Indigens e hosps havessen bugen novas purschidas, innovaziuns, collaboraziuns sur pli grond territori per aschia saver seprofitar da dapli purschidas. Lur giavischs vegnan denton ignorai da quellas instituziuns, da quellas persunas che havessen ei enten maun da purtar cheu ina migliur. Ei para che persunas singulas prendien ora il dretg da decider en agen interess, senza sedumandar, schebein lur agir seigi prudents. Ord mia vesta va ei strusch pli per la caussa, mobein sulet per differenzas denter persunas, per mussar tgi ch’ei il ferm. Ei sa buca esser ch’il pievel sto adina puspei pitir pervia da lutgas denter singulas persunas.

La giuventetgna da Sedrun e Mustér ei ida ordavon cun in bien exempel. Ella ha priu l’iniziativa e dumandau en ina retscherca representativa il pievel tgei ch’el giavischa pertuccont la collaboraziun dallas pendicularas Sedrun e Mustér sco tier la collaboraziun Sedrun Mustér Turissem. Il resultat da quella retscherca muossa claramein ch’il pievel da Tujetsch e Mustér ei units, pli units che quei che singulas persunas vulan schar valer. In clar resultat per ina buna e sauna collaboraziun. La giuventetgna mereta per quei grond engaschi nies respect ed in grond engraziament.

Ils 15 d’uost ha la Casa da tgira Sursassiala astgau festivar il giubileum da 15 onns. Quei munta davart il personal 15 onns engaschi cumplein per nos attempai. In meritau engaschi che vegn purtaus di per di cun carezia, pazienza e cun savida professionala.

Ils responsabels dalla Casa da tgira, ensemen cun il personal, han dau tutta breigia da festivar quei giubileum ensemen cun ils habitonts dalla casa e cun la publicitad. Els han tratg tut ils registers pussevvels e purschiu ad in e scadin ina biala fiasta, spisa e bubronda per egl e begl.

En num dil cussegl da vischnaunca e dil pievel da Mustér, admettel in grond engraziament al tgamun sco al persunal dalla casa dalla Casa da tgira Sursassiala per quei bi di, per quella purschida e per tut engaschi di per di per nossas senioras e nos seniors.

Quei che ha disturbau e ch'ei era cun raschun vegniu criticaù, ei la preschientscha minimala dallas commembras e dils commembers dil cussegl da vischnaunca a quella occasiun. Nus essan en tuts graus ils representants da nies pievel. Nossa preschientscha demuossa respect ed engraziament viers quels che s'engaschan per il beinstar dil generalesser. Obligaziun e honur dattan cheu meinsvart il maun in a l'auter.

Mortoris

Jeu supplicheschel da seregurdar cun in bien patratg da:

- Antonia Beer, naschius ils 27-12-1908, morta ils 20-06-2010
- Victor Maissen, naschius ils 04-06-1922, morts ils 27-06-2010
- Johanna Bundi-Derungs, naschius ils 20-08-1924, morta ils 22-07-2010
- Beatrice Vogel-Huber, naschius ils 12-08-1917, morta ils 02-08-2010
- Leo Giusep Caminada-Schütz, naschius ils 20-03-1950, morts ils 07-08-2010

Plinavon ei vegniu satrau a Mustér:

- Stiafen Deflorin, oriunds da Segnas/Peisel

Nos defuncts ruaussien en pasch.

Gliesta da tractandas

La gliesta da tractandas secloma sco suonda:

- Tractandas:*
1. Protocol nr. 11-2009/2012
 2. Casa da tgira Sursassiala: Dretg da baghegiar per l'entira parcella 962 - Ratificaziun dalla decisiun dils 2 d'october 2009
 3. Interpellaziun concernent ulteriur terren da baghegiar ella zona dil vitg: Risposta dalla suprastanza communal (11-2009/2012)
 4. Collaboraziun turistica: Informaziun e posiziun
 5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar dil di:

Robert Cajacob

Andri Hendry

1. Protocol nr. 11-2009/2012

President dil cussegl da vischnaunca

Il protocol nr. 11 ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau neginas propostas per midadas.

Decisiun

Il protocol nr. 11-2009/2012 dalla seduta dils 18 da zercladur 2010 vegn approbaus senza opposiziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar dil di:

Robert Cajacob

Andri Hendry

2. Casa da tgira Sursassiala: Dretg da baghegiar per l'entira parcella 962 - Ratificaziun dalla decisiun dils 2 d'october 2009

President communal, Dumeni Columberg

Il cussegl da vischnaunca ha ils 2 d'october 2009 acceptau unanimamein il concept per las casas da tgira e per ils attempai en Sursassiala. Denter auter ei il contract da collaboraziun per la regiun da planisaziun Sursassiala (ZAV) vegnius approbaus e la suprastonza communal ei vegnida plenipotenziada da suttametter la concessiun dil dretg da baghegiar alla votaziun dil pievel.

El decuors dalla tractaziun dil niev contract pil dretg da baghegiar ei semussau, ch'il liung temps che schai denter sura decisiuns e la presentaziun dalla fatschenta al pievel, giustificescha da suttametter excepziunalmein la decisiun davart il dretg da baghegiar al cussegl da vischnaunca per ratificaziun.

Il contract existent datescha dils 4 da mars 1996. Quei contract cumpeglia mo la part dalla casa da tgira e buca dalla Casa Sogn Gions. De facto exista denton actualmein mo in menaschi.

En connex cun la decisiun dalla fin 2007, da tuttina realisar in project communabel en Surassiala, sto era il contract pil dretg da baghegiar vegnir adattaus.

Il niev dretg da baghegiar cumpeglia l'entira parcella 962 cun ina surfatscha da 4'528 m². La suprastonza communal ei stada dil meini da fixar per la calculaziun dil tscheins in prezi da terren da frs. 330.--/m². Sin fundament dalla discussiun enteifer il cussegl da fundaziun ha la suprastonza communal sbassau quei prezi a frs. 320.--, aschia ch'ei sedat ina valeta da frs. 1'448'960.--. Cun sbassar la valeta dil sulom a frs. 1'100'000.-- (contribuziun da domicil da rodund frs. 350'000.--) ed a basa d'in tscheins da 3 %, seresulta in tscheins annual da frs. 33'000.--. Il contract vala entochen igl onn 2060. Il tscheins vegn quintaus naven dalla fin 2013, cura che la casa sa vegnir retratga. Ils detagls davart la basa d'indexar il prezi dil terren ed il tscheins ston aunc vegnir sclari.

Il sboz dil messadi suttamess al cussegl da vischnaunca vegn plinavon completaus sco suonda:

- *La suprastonza communal vegness - suenter quell'occupaziun provisoria - a mirar ch'il hotel vegni puspei menaus sco hotel d'aulta qualitat.*
- *Il cussegl da fundaziun Casa da tgira Sursassiala ha en sia seduta dils 24 d'ost 2010 approbau la proposta per in niev contract dil dretg da baghegiar.*

Per buca retener la realisaziun dil project Casa da tgira Sursassiala eis ei necessari da decider ussa davart il niev contract pil dretg da baghegiar.

El messadi per la votaziun dil pievel ei plinavon vegniu nezegiau la caschun d'informar sur dil stan actual dil project.

Decisiun

Cun 12 encunter 1 vusch e neginas abstenziuns approbescha il cussegl da vischnaunca il messadi per mauns dalla votaziun dil pievel dils 26 da settember 2010.

President communal

Entras il project che ha gudignau la concorrenza da project sedat la situaziun, che la casa da tgira existenta sto vegnir alzada per in'alzada. Ils cussadents ston perquei vegnir dislocai ord casa duront rodund dus onns.

La cumissiun da baghegiar dalla casa da tgira ha analisau differentas pusseivladads per in provisorii. L'emprema sliigiun prevedeva dad ir cun rodund 20 cussadents en Tgasa Sontgaclau a Curaglia. Cun quei che tuts cussadents ston denton bandunar la casa, ei la Tgasa Sontgaclau memia pintga. Plinavon duei il menaschi duront il temps da baghegiar buca vegnir tratgs dapart.

Alla tscherca d'ina soluziun sut in tetg ein ins arrivai alla soluziun, che l'affittaziun dil Parkhotel Baur fuss l'ideala sliigiun. Sin fundament dallas calculaziuns fatgas fuss la sperdita pil turissem minimala. Cun in marketing capavel e cun bien inschign savess suenter l'occupaziun entras nos seniors vegnir dau nova tempra al hotel. Ils responsabels dalla casa da tgira ein consterni dallas reacziuns encunter quella sliigiun e per la pouca capientscha per nos attempai.

Duas autras variantas stattan en discussiun. Quellas ein denton buca adattadas.

Il project sco tal s'avonza fetg bein. L'equipa Theres Aschwanden/Daniel Schürer presta buna lavur. Las lavurs da projectaziun han saviu vegnir surdadas cun era saver risguardar fatschentas dalla regiun (Tujetsch). Il preproject ei en elavuraziun. Quel ei la basa per la calculaziun dils cuosts e per l'approbaziun dil project e dil preventiv entras il Cantun (fasa II) ed il cussegl da fundaziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar dil di:

Robert Cajacob

Andri Hendry

3. Interpellaziun Pirmin Lozza concernent ulteriur terren da baghegiar ella zona dil vitg: Risposta dalla suprastanza communal (I 1-2009/2012)

President dil cussegl da vischnaunca

La risposta dalla suprastanza communal ei vegnida suttamessa a scret. Ei igl interpellant Pirmin Lozza cuntents cun la risposta?

Cusseglia ed interpellant, Pirmin Lozza

El ei cuntents cun las rispostas sin las differentas damondas. El spera ch'ils concussegliaers hagian fatg lur patratgs, pertgei la tematica davart ulteriur terren da baghegiar ella zona dil vitg ei cun quei buca liquidada. Ins vegn pli tard puspei a stuer s'occupar da quella problematica.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar dil di:

Robert Cajacob

Andri Hendry

4. Collaboraziun turistica: Informaziun e posiziun

President communal

Il davos temps ei vegniu scret ellas medias fetg bia sur dalla collaboraziun turistica. La resoluziun en favur d'ina buna collaboraziun regiunala, ch'il cussegl da vischnaunca ha approbau unanimamein ils 26 da fevrer 2010, ei stada per la suprastonza communal la directiva per las contractivas ch'ei suandadas.

Sco enconuschent ein sedadas differenzas enteifer il cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Mustér SA. Malgrad ch'il president communal ha giu supplicau la fin 2009 il vicepresidente dallas Pendicularas Mustér instantamein da buca promover ina separaziun da SMT, ei quella campagna vegnida cuntinuada. La suprastonza communal ei perencunter s'engaschada per il manteniment da SMT e per ina collaboraziun cun Sedrun ed Andermatt. Era davart ils indrezs da far neiv ein sedadas divergenzas. Las autoritads communalas han giu l'empressiun d'haver fatg il pusseivel cun enzonar 9'000 m² terren al Crest d'Acletta che ha ina valeta da rodund 3 milliuns francs. Quella favur selai veser en relaziun cun autras contribuziuns (p.ex. han las vischnauncas da Flem, Laax e Falera contribuì als indrezs da far neiv tut ensemen 4 milliuns francs).

Meinis divergents ein era sedai concernent ils interessents pigl areal Acla da Fontauna. La gruppa ch'ei vid projectar ha gia investau varga in miez milliun francs. Ei exista bunas speranzas ch'ei detti ina sligiazion. Actualmein vegn encuretga ina soluziun per la dismessa dil hotel.

Las divergenzas cun las Pendicularas Mustér SA pertuccan mo la strategia e buca la vart operativa. Leu dat ei negins problems.

Enteifer SMT ei la damonda dalla restructuraziun vegnida dilucidada intensivamein, la davosa gada a caschun dalla radunonza generala dils 26 d'uost 2010. Igl ei necessari da calar cun las discussiuns e da s'engaschar pil futur da nossa regiun e per ina collaboraziun enteifer Sedrun Mustér Turissem che presta buna lavur. Deplorablamein banduna en cuort il directur ad interim Roger A. Fischer l'organisaziun.

La retscherca dalla giuventetgna da Tujetsch e Mustér ha menau ad il resultat surpudent da buca scarpliar dapart SMT e s'engaschar per in bigliet comunabel dallas pendicularas.

Ils 30 d'uost 2010 ha liug ina meisa rodonda culs exponents da Mustér, nua ch'ei sto vegnir anflau ina posiziun comunabla per nossa vischnaunca. Ils 15 da settember 2010 suonda la proxima meisa rodonda culs exponents da Tujetsch e Mustér.

En quei connex rispunda il president communal la damonda davart ils indrezs da far neiv, che cussegliera Martina Gienal ha inoltrau per l'ura da damondas.

En connex cun la davosa revisiun dalla planisaziun locala han las Pendicularas Mustér SA signau ils 8 d'october 2008 la cunvegientscha da dretg public "...über die Abschöpfung des aus einer Einzonung resultierenden Mehrwerts". Leu ei denter auter reglau che las Pendicularas s'obligheschien d'investar la plivalur ord l'enzonaziun dils 9'000 m² terren giud la parcella 1329 per indrezs da far neiv. La vischnaunca ha buca la pusseivladad da metter ulteriurs mieds finansials a disposiziun. Sut la cundiziun dalla collaboraziun ei denton il Cantun prompts da sustener l'erecziun d'indrezs da far neiv.

Cussegliaer Clemens Berther

La populaziun da Tujetsch e Mustér stat davos la collaboraziun turistica. Tgei plaidda aunc encunter da vinavon colaborar cun SMT?

President communal

Il cau digl uffeci cantunal d'economia e turissem, Eugen Arpagaus s'engascha fetg per la collaboraziun turistica sisum la Surselva. In grond laud ed engraziament persunter. Mustér sto ussa prender ina clara posiziun. Tujetsch ei prompts da colaborar, denton cun la cundiziun da nezegiar las pusseivladads che sedattan enviers Andermatt.

Cussegliaera Bernadetta Caminada

Era l'unien da Gastro ei s'exprimida en favur d'ina collaboraziun cun Tujetsch. Mo paucs ustiers ein aunc per ina separaziun.

President dil cussegl da vischnaunca

Per renovar la voluntad da colaborar sin palancau turistic prelegia Robert Cajacob la suandonta posiziun:

Cun grond interess pren il cussegl da vischnaunca enconuschientscha dalla retschercha dallas uniuns da giuventetgna Tujetsch e Mustér concernent collaboraziun turistica. El engrazia alla giuventetgna per quella iniziativa e selegra che la populaziun ei s'exprimida cun tutta detschartadad per ina cuntinuaziun dalla collaboraziun dil sectur turissem ed en special per il manteniment dalla organisaziun turistica SMT.

Quella tenuta corrispunda cumpleinamein cun la voluntad dil cussegl da vischnaunca, sco el ha exprimiu en sia resoluziun dils 26 da fevrer 2010.

Il cussegl da vischnaunca ha plinavon priu enconuschientscha dils meinis divergents denter la vischnaunca e la Pendicularas Mustér SA. El sustegn la posiziun dalla suprastanza communal ed incarichescha ella da s'engaschar vinavon per ina buna collaboraziun denter Mustér, Sedrun ed Andermatt e per il manteniment dall'organisaziun turistica SMT cun nezegiar las pusseivladads d'optimar.

Il cussegl da vischnaunca sustegn plinavon las stentas per anflar ina undreivla dimora per nos attempai durant la fasa intensiva dall'engrondaziun dalla Casa da tgira Sursassiala.

Decisiun

La posiziun prelegida per renovar la voluntad da colaborar vegn approvada unanimamein.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Il president:

Igl actuar dil di:

Robert Cajacob

Andri Hendry

5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegliera Martina Gienal

Co secloma la futura cundizun finanziala pils scolars da Medel?

Gerau Hans Huonder

Cun la vischnaunca da Medel ha aunc giu liug neginas novas contractivas pertuccont ils scolars dil salem superiur. Enconuschentamein ei vegniu fatg cundiziuns specialas pils onns da scola 2009/2010 e 2010/2011.

Actualmein vegn fatg novas calculaziuns per saver suttemetter alla vischnaunca da Medel ina nova proposta. Sco basa da contrahar vegn sebasau sin ils cuosts effectivs.

President dil cussegl da vischnaunca

Las proximas sedutas dil cussegl da vischnaunca han liug venderdis, ils 12 da november 2010 (preventiv 2011) ed il 10 da december 2010 (seduta finala).

President communal

Las duas davosas sedutas d'uonn vegnan ad esser intensivass. Sper il preventiv ei previu da suttemetter al cussegl la revisiun dalla lescha d'ustria, il project per la sanaziun dalla Via Faltscharidas ed ev. l'Ovra Russein.

President dil cussegl da vischnaunca

Grond engraziament al president communal per l'organisaziun dall'excursiun dil cussegl da vischnaunca.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar dil di:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Excursiun

Silsuenter ha l'usitada excursiun dil cussegl da vischnaunca liug. Il parlament communal senezegia dalla caschun per prender investa d'impurtonts projects e per s'informar sur da fatgs impurtonts, quei tenor il program ed il communicau, che vegn aschuntaus a quei protocol.